

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA:
Deak Ferenc-utca 35.

Articoli și corespondențe pentru publicare se trimit redacției. Concursuri, inserțiuni și taxele de abonament se trimit administrației tipografiei diecezane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

FOAIE BISERICĂȘCĂ-ȘCOLĂȘTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECĂ.

ABONAMENTUL:

Pe un an 10 coroane
Pe jum. an 5 coroane.

Pentru România și străinătate:

Pe un an 14 franci.
Pe jum. an 7 franci.

—
Telefon pentru oraș și comitat Nr. 266.

Nr. 3563/1915.

Anunț școlar.

Se aduce la cunoștința celor interesați, că petițiunile de primire în institutul nostru teologic din Arad, pe anul școlar 1915/16, au să fie înaintate subscrisului Consistor cel mult până în 3/16 august 1915, instruite cu:

1. Atestat de botez estradat în timpul cel mai recent.

2. Testimoniu școlar, prin care se dovedește că are pregătirea recerută prin regulamentul institutului.

3. Atestat de moralitate, dela oficiul parohial la care aparține, vidimat și de protoprezbiterul local.

4. Atestat medical despre starea sanitară și integritatea membrilor corporale.

5. Dacă petentul dela absolvirea școalelor medii s'ar fi dedicat altei carieri, ori a avut altă ocupațiune, atunci prin atestat dela oficiul parohial la care aparține, vidimat și de concernentul protoprezbiter, are să dovedească ocupațiunea și timpul petrecut dela ultima frecvența școlară până în timpul de față.

6. Petițiunile au să fie provăzute cu timbru de una coroană, întru cât nu vor fi ajustate cu atestat de paupertate.

7. Petenții sunt avizați a scrie corect și legibil locul ubicațiunii și posta ultimă, apoi să alăture și mărcile postale recerute pentru a li-se putea trimite rezoluția în scrisoare recomandată.

Arad, la 2/15 iulie 1915.

*Consistorul gr.-or. român
din Arad.*

Anunț școlar

la institutul teol.-ped. ort. român din Arad.

În 21 august (3 septembrie) conferința profesorală. În 22 august (4 septembrie) lucrări scripturistice cu elevii privațiști din ambele despărțăminte. În 24 august (6 septembrie) examenele de corigență și private în ambele despărțăminte. În 25 august (7 septembrie) înscrieri în ambele despărțăminte. În 26 august (8 sept) începerea prelegerilor. Întrucât însă s'ar ivi obstacole

în calea acestui program, noul program se va aduce de bună vreme la cunoștința tinerimii în foaia oficială diecezană „Biserica și Școala”. Facem atenți elevii, să se prezinte punctual la ora 8 dimineața în zilele programului ce-i privește, căci în lipsă își vor perde dreptul la anul școlar 1915/16.

Prelegerile se vor ține în localitățile ce se vor închiria în oraș. Elevii sunt avizați a se providea pe speșele lor în oraș. Eventualele înlesniri ce se vor putea face din partea V. Consistor se vor aduce la cunoștința tinerimii în „Biserica și Școala”.

Competenții la despărțământul teologic au să-și înainteze petitele de primire direct la Veneratul Consistor gr.-or. din Arad până la termenul ce-l va fixa Veneratul Consistor la timpul său în „Biserica și Școala”. Aceste petite au să fie ajustate cu 1. Atestat de botez estradat în timpul mai recent. 2. Testimoniu școlar, prin care să dovedească că are pregătirea prescrisă de regulamentul pentru parohii. 3. Atestat de moralitate dela oficiul parohial, la care aparține, vidimat și de protoprezbiterul tractual. 4. Atestat medical despre starea sanitară și integritatea corporală. 5. Petițiunile au să fie provăzute cu timbru de una coroană, încât nu vor fi ajustate cu atestat de paupertate. 6. Petenții să scrie corect locul ubicațiunii și posta ultimă, mai departe să alăture și mărcile postale recerute pentru a li-se putea trimite rezoluția în scrisoare recomandată.

Petițiile pentru primire în institutul pedagogic au să fie adresate direcțiunii.

Competenții au să se prezenteze la primire în persoană, și după posibilitate cu părinții ori tutorii lor.

Dela competenții în pedagogie se recere, ca să fie întregi corporalminte, să aibă auz muzical, să fie implinit deja al 14-lea an al etății, dar să nu fie trecuți peste 18 ani; să aibă testimoniu de pe clasa a IV-a gimnazială, reală ori civilă, extras de botez provăzut cu clauzula oficiului parohial, că aparțin și de prezent confesiunii ortodoxe. Atestat despre cetățenia ungară (honossági bizonyítvány) dela antistia comunală.

La înscriere să se prezinte fiecare elev cu testimoniu anului precedent. Taxa de înscriere ș. a. didactrul, taxa medicală, fondul bibliotecii, fondul tinerimii, fondul tipăriturilor, societatea de lectură, e la despărțământul teologic pentru elevii ordinari 61 cor. 40 fil., iar pentru privațiști 54 cor. 40 fil., la despărțământul pedagogic pentru elevii ordinari 24 cor. 40 fil., iar pentru privațiști 34 cor. 40 fil.

În legătură cu aceasta se aduce la cunoștința privațiștilor din despărțământul teologic, că de privațiști vor fi considerați și vor fi admiși la examenul dela finea anului școlar numai aceia, cari primiți de Veneratul Consistor la curs privat se vor anunța ca atari pentru înscriere la termenul înscrierilor fixate în acest anunț și vor achita didactrul prescris.

Ceice nu s'ar prezenta la examen cu finea anului școlar pentru care a achitat didactrul nu-și mai pot

formă pretenziune asupra didactului achitat, ci li-se dă voie a se mai înscrie odată la începutul anului școlar proxim, având a achita din nou didactul pre-scris, iar intrucât nici cu finea acestui an școlar nu se vor supune examenului, sau dacă făcând unul sau două examene finale și își intrerup stadiul pe mai mult timp ca un an, își perd dreptul de a mai putea fi înscriși și a face examen, de pe cursul ori cursurile ulterioare la teologie.

Pe lângă acestea numai acel elev privatist va fi admis la examen, care va produce atestat de conduită, despre mărturisire și împărtășirea cu Sfintele Taine în postul Nașterii și al Invierii Domnului.

Diracțiunea.

Nr. 2968/1915,

Concurs.

Prin aceasta se publică concurs pentru deplinirea catedrei vacante de limba și literatura română și de limba și literatura germană dela institutul pedagogic român gr.-or. din Arad.

Beneficiul împreunat cu aceasta catedra este următorul:

1. Salar fundamental de 2600 cor., în caz de aplicare definitivă, iar în caz de aplicare provizoră 2200 cor.

2. Cvinvenalele (6), de câte 200.

3. Bani de cortel 800 cor., respective pe timpul aplicării provizore numai 600.

4. Participare la fondul de penziune conform dispozițiilor statutare.

Dela profesori se cere să aibă cvalificația pentru profesorii dela preparandia de stat, precum și cvalificația conform §-lui 122 punct 10 din Statutul organic.

Recursele sunt a se adresă Consistoriului român gr.-or. din Arad, în 30 zile dela prima publicare a acestui concurs.

Recursele sunt a se adjustă cu următoarele documente și informațiuni;

a) Autobiografia, pe scurt, a recurentului;

b) Atestat de botez, din matricula bisericască, din care să se vadă, că respectivul recurent e român de religiunea gr.-or.;

c) Atestat despre cvalificația recurentului;

d) Atestat de serviciu dela autoritatea imediat superioară, pentru cazul, că recurentul ar fi funcțional deja și până aci ca profesor la vr'un institut de învățământ.

e) Eventualele dovezi despre activitatea literară a recurentului.

Arad, din ședința consistorială dela 29 maiu v. 1915.

*Consistorul român gr.-or.
din Arad.*

Aviz stipendiștilor diecezani.

Stipendiștii diecezani sunt provocați, ca până la 18/31 iulie a. c. să trimită la Consistorul subsemnat:

1. *Testimoniul* (certificatul) despre rezultatul în studiu, în copie autenticată la oficiu de translație sau cel puțin la oficiul protopresbiteral concernent;

2. *Certificat*—în original—dela respectiva antistie comunală, vidimat de oficiul parohial concernent, despre starea materială de acum a lor (a stipendiștilor) și a părinților lor. Certificatul să fie compus în termeni precizi și detaliat.

În scrisoarea, cu care se va trimite aceste acte, trebuie să se arate, că respectivul stipendist unde și la ce fel de institut are de gând să-și continue studiul.

*Consistorul român
ort. din Arad.*

Aviz.

Stipendiștii fundațiunii »Elena Ghiba Birta« sunt poștiți, ca până în 1/14 august a. c. să-și prezinte la subscrisul comitet administrativ, testimoniile dela finea anului școlar expirat, căci la din contră pe viitor li-se vor sistă stipendiile.

*Comitetul administrativ al fundațiunii
Elena Ghiba Birta.*

Reforme.

II.

Legile în viața statelor și a bisericei sunt organe cari trebuie naturalminte să sufere amăsurat culturii timpului schimbări, însă puterea care le dirigează trebuie să fie sufletul cu idealurile lui. »Deci nu vă îngrijii zicând: ce vom mânca sau ce vom bea sau cu ce ne vom îmbracă? Căci acestea toate le caută păgânii că știe Părintele vostru cel ceresc, că aveți trebuințe de toate acestea, ci căutați mai întâiu împărăția lui Dumnezeu și dreptatea lui și toate acestea să vor adauge voauă« (Matei c. 6 v. 31—34) zice sf. scriptură, așa dară când e vorba de reforme, dacă voim ca acestea să aducă roade binefăcătoare în și afară de biserică să le începem cu transformarea sufletului credincioșilor.

În inaugurarea unei noi vieți sufletesti în biserică noastră, cum am accentuat și în partea primă a articolului acestuia, trebuie să ieie parte activă pe lângă preoțime și inteligența noastră ceealaltă, nu numai pentru că este o însemnată parte constitutivă a bisericei noastre, ci pentru că

dânsa reprezintă cultura neamului și servește de model celorlalte pături sociale.

Cu câțiva ani mai înainte de actualul războiu mondial un profesor german le cuvântă tuturor studenților universitari în următorul mod: »Colegi! Păturile de sus sunt, — fie forma guvernamentului ori și care, — totdeauna modelul și prin urmare educatorul poporului lor. Suntem noi netrebnci, leneși, vânători de plăceri, tânguitori, lași, atunci și massa poporului se va modela după noi, măcar să-i predicăm virtutea cât vom vrea. Intellectul, știința, iscusința tehnică nu sunt de ajuns spre a conduce un popor către înflorire, ci la toate acestea să cere caracter! Să cer oameni înțelepți și însuflețiți, oameni cari judecă cu sânge rece și sunt curagioși, oameni circumspecți și serioși, ființe voioase și energice gata ori și când la acte de abnegațiune, pregătiți a sări cei dintâi în foc și a se cruța mai puțin pe sine.«¹⁾ E mirare că poporul și armata germană trece în zilele noastre din triumf în triumf după astfel de vederi?

De ce să ne mirăm noi apoi dacă inteligența noastră își neglija datorințele religioase, că în popor înfloresc sectele și partidele. Iată ce zice un fruntaș protopop de al nostru în o circulară a sa: »Din rapoartele oficiale și cu ocaziunea vizitațiilor canonice m'am convins că viața religioasă-morală a poporului nostru ort. rom. din protopopiatul X e foarte îngrijitoare. Sectele religioase se întăresc, concubinatele se înmulțesc și cu ele pruncii nelegiuți. Avem comune bisericesti unde 70% dintre ceibotezați sunt nelegiuți. Dintre credincioșii trecuți de 7 ani mor 60% fără a fi fost cuminecați. Așa stăm într'un tract protopopesc fruntaș, deie bunul D-zeu ca în celelalte tracte să fie altcum, dar nu credem. Vorbele profesorului german citate mai sus la noi s'au prefăcut în trup și sânge, pentru aceea cerem ca inteligența noastră să reia firul vieții religioase tradiționale la noi Români și să se întrefie cele mai călduroase legături sufletești cu poporul de jos. Noi voim să vedem pe domni nostri nu numai la comitete, sinoade și congrese, ci și pe sate în bisericuțele noastre mergând întâiu la sf. spovedanie și sf. cuminecatură îngenunchind alături cu noi și rugându-se cu noi. Așa se va naște lumină din lumină și religiositate din religiositate. În privința aceasta ar putea lua inteligența noastră frumoase exemple dela inteligența străină. Câtă dragoste față de biserică și de tainele ei ni-e dat să constatăm la aceasta. Mergeți în zile de lucru în bisericile străinilor și veți afla acolo domni și dame îngenunchind înaintea altarului pe când la noi sunt goale catedralele și

în zile de sărbători mari, nu află acolo nici cu cel mai perfect ochian surtucar de ai nostri. Cauza la faptul acesta nu sunt preoții, ci alt fapt. *Inteligența străină își caută singură drumul către lumină și adevăr, și simte nevoia unei vieți religioase*, pe când inteligența noastră nu se folosește de legea lui. Serviciul divin ortodox așa este întocmit că e cel mai bun mijloc de creștere religios morală și cel mai nesecat izvor de mângâiere și evlavie sufletească. Inteligența noastră nu numai se cuvine să premeargă cu exemple bune poporului ce privește viața religioasă-morală ci are și tot interesul. Advocatii nostri, medicii etc. sunt așezați în centre împrejmuite de sate românești, *din pâne românească* trăesc, deci *dânșii în primul rând să priviască sănătatea și moralitatea poporului lor ca o condițiune a vieții lor proprie*. Dar unde sunt »preoții cu crucea în frunte« vor întrebă în fine cetitorii, când e vorba de înnoirea vieții noastre bisericesti și religioase. Ei sunt aici, dragă cetitorule, și muncesc cu zel și dragoste pentru biserică și legea lor ori cât i-ar împoșcă răuvoitorii. *Dură la probleme noi să cer oameni noi*. Adeseori ni-e dat să cetim prin ziare și reviste că nimenea nu împedecă preoțimea noastră să se manifesteze în cadrul legilor și regulamentelor existente. Adevărat că nimeni nu o împedecă dar și nimeni nu o ajută. În primul rând ar fi vremea să ne ridicăm institutele teologice la nivelul veacului unde am putea să înzestram viitorii conducători ai poporului cu o temeinică și corespunzătoare *cultură teologică și practică* și de ai pune în situația fericită de a se putea manifesta în cadrul legilor și regulamentelor existente. Dară pentru a te manifesta ai lipsă de un capital de cunoștințe și de oareși care grad de binesimțire. Cultura e chestie de *capacitate* în primul rând, de *muncă* în al doilea rând și de *bani* în al treilea foarte însemnat rând. Până când vom avea o preoțime, care se luptă vecinic cu grijile zilei de mâne să nu pretindem dela dânsa minuni și să nu uităm că *sărăcia și mamona* sunt, — deși după nume stau departe una de alta, surori dulci și ologesc de-o potrivă pe oameni, doar cea dintâiu e mai periculoasă, fiindcă e mai răspândită. X.

Câteva cuvinte despre educația copiilor.

Una dintre principalele preocupări omenești a fost și este îngrijirea spirituală a tinerilor vârstare, pentru a da societății omenești membri din ce în ce tot mai buni. Principiul călăuzitor a fost și este: viața spirituală trebuie deșteptată în copil și apoi ordonată prin disciplină și instrucțiune, sau cu un cuvânt prin educațiune. Ceeace constituie adevărata fericire a familiei nu este rangul și bogăția, ci copiii buni și bine crescuți; dar copiii bine crescuți de astăzi ai familiei și

¹⁾ Vezi Prof. Max v. Gruber. Die Pflicht gesund zu sein p. 5 și 6.

membri buni de mâne ai societății omenești, nu sunt decât rezultatul educației corecte.

Insemnătatea deosebit de mare a educației, nu ni-o poate dovedi nimic mai bine, decât urmările bune ale educației corecte și urmările detestabile ale educației neglijate, sau rele. Un exemplu: Un neguțator foarte bogat povestește cu multă satisfacție fratelui său, că cei doi fii ai lui au terminat școala și în curând îi va introduce în comerț, prin ce se va cruța leafa a duor calfe. Fratele său — un fabricant mai puțin avut — îi ripostase: „tu voiești deci să aduni avuții mai multe fiilor tăi, crezând că-i faci fericiți. Eu însă am un plan cu totul deosebit pentru fiii mei. Imi voi da toată truda, ca fiii mei să-și capete o educație și cultură aleasă, convins fiind, — că aceste li vor folosi mai mult decât orice bogăție“. Iritat neguțatorul îi răspunde: „totul e o vanitate din partea ta, când voiești să te urci așa de sus cu fiii tăi, pentru mine copiii sunt un capital, care trebuie să-și aducă procentele. Vei vedea, că cu planurile tale, vei veni împreună cu fiii tăi culți și bine crescuți să cerșești la ușa mea“. S'au despărțit și s'iestecare și-a urmat planul. Fiii neguțatorului au devenit adevărați „geșeftari“. Educație religioasă nu au primit, căci așa ceva nu aparține neguțătoriei, iar cultura au acoperit-o cu poleitura externă și cu părul bine frizat. Fabricantul și-a urmat și el planul lui, și fiii lui în urma bunei educației și culturai alese, au ajuns la funcțiuni înalte. În scurtă vreme însă neguțatorul parte în urma nenorocului în negoț, parte prin desfrâul fiilor săi și faliment ajungând la sapă de lemn. Părăsit în fine și de aceștia e dus într-o casă de săraci unde avu timp destul a contempla asupra felului de educație al său și al fratelui.

Vedem deci pe de-o parte urmările bune — atât pentru fii, cât și pentru părinți — ale educației corecte, iar de altă parte urmările detestabile — pentru unii și pentru alții — ale educației rele. Dar urmările educației bune sau rele, le mai simte și statul și biserica. Deja popoarele antice au cunoscut marea însemnătate a educației cu privire la prosperitatea statului. De aceea edă legislatorul spartan Licurg legi atât de aspre cu privire la educație și o așează pe aceasta sub supravegherea statului; iar filozoful athenian Plato voia, ca copiii să fie declarați ca proprietate a statului și ca atari, statul să îngrijască de educația lor, ca să devină apoi cetățeni bravi. Iar încât privește biserica mai cu seamă în apus, ea deja în timpurile vechi ale emigrării popoarelor a început cu zel deosebit a se îngriji de educația bună a tineretului ridicând azile școlare, ba chiar și universități.

Cum are să se facă educația?

*

Copilul încă înainte de a veni în contact cu cineva el învață dela părinții lui și-i imitează întru toate. În atmosfera familiei încolțește sămânța cea bună, sau cea rea, care să desvoaltă în inima copiilor. Deja în familie și anume părinții sunt primii chemați să sãdească în inima copiilor lor sadul educației bune.

Tatăl lui Tobia „învață pe fiul său, din copilărie să se teamă de Dumnezeu și să se ferească de tot păcatul“. Un alt exemplu: Într-o zi un tată năcăjit intră la preotul satului să-i ceară sfatul, ce e de făcut cu fiul său care e foarte încăpăținat și caprițios. Preotul îl întreabă ori dacă s'a folosit de mijloace spre a îndrepta pe copil. „Da — răspunde tatăl — l'am dojenit, l'am bătut, foame l'am făcut să rabde; dar toate înzădar“. Și de alte mijloace afară de bătae și foame, nu te-ai folosit? — întreabă preotul — „Căutata-i să-i des-

volți sentimentul religios, și văzute-a copilul rugându-te lui D-zeu cel puțin așa de des, cât de des îl pedepseai?“ Și tatăl cu fața amărită răspunde: nu.

Deci educația trebuie începută de cu vreme și ca să-și aibă rezultatul sigur bun, ea trebuie să aibe o bază religioasă.

Am zis la început că viața spirituală odată deșteptată în copil ea trebuie ordonată prin disciplină și instrucțiune. Primul loc îi revine disciplinei, care trebuie observată cu stricteță. Dară stricteța să nu fie prea dură, ci înțeleaptă și va fi așa atunci, când se va aplica la timp potrivit, în măsură potrivită, ca consecință cuvenită, și când va fi îmbinată cu iubire. Frica, sau teama pãrintească de a tracta mai aspru cu copiii, e numai la aparență un eflux al umanității, în realitate ea este un semn de slăbiciune și îndoială morală. „Cine cruță varga, acela urăște pe fiul său“ zice Solomon.

Educația — depusă în mâinile părinților, școlai și bisericei — trebuie să observe cam următoarele: încăpăținarea, caprițiu copilului să fie de vreme înăturat și copilul obicinuit la ascultarea punctuală; copilul să nu fie obicinuit la plăceri superflue, sau chiar vătămătoare, ci să învețe a cunoaște lipsa; bucuria copilului să nu fie prea înfrântă; copilul trebuie ferit de prea multe formalități și de prea mare mărginire a libertății; neadevăruri să nu se spună înaintea lui; copilul să fie obicinuit la o activitate corespunzătoare, și mai cu seamă cu privire la școală, și apoi principial: să i-se dea o creștere religioasă. căci nu e nimenea care să nu dorească să aibe copii bine crescuți, dar să se știe că moravurile bune și virtutea numai prin educația bună și religioasă să dobândesc, căci numai în religie se pot afla rădăcinile arborelui puternic, care se chiamă *fericire*. Părinții deci să-și învețe copiii la frică față de Domnul și umilintă și ei nu-i vor desprețui niciodată, să-i învețe a fi recunoscători față de Dumnezeu și ei nu vor fi nerecunoscători față de părinți; să-i învețe ascultare față de D-zeu și ei vor fi întotdeauna și părinților ascultători; să-i învețe a se teme de Domnul și ei își vor iubi părinții.

Deci cu cât mai conștiințios și corect își vor implini părinții datoria față de fiii lor, cu cât mai temeinic își va da școala și biserica concursul lor în opera părinților, cu atât mai mare va fi binele, mulțumirea și fericirea copilului, a părinților, a statului și a bisericei.

G. Popoviciu.

Predică.

„Dumnezeu este scăparea noastră și puterea, ajutor întru năcazurile cele ce ne-au aflat pe noi foarte.
Ps. 45. v. 1.

Iubiți creștini!

Din evenimentele celor unsprezece luni din urmă știm, că viața popoarelor este șgduită din temelii, de vijelia războiului, ce bântue mai crâncen și mai înfricoșător, ca nici odată. Suntem martori oculari la îmbrățișările și lacrimile de durere ale „rămasului bun“, — poate cel de pe urmă, — al multora, dintre fiii comunei noastre, și credincioși ai acestei sante biserici, cari se duc pe câmpul de luptă, ca acolo prin sânge, atât de scump nouă tuturor, să ne apere petecul de glie, moștenit din părinți.

Cu durerea păstorului, care își vede turma risipindu-se strig și eu Părintelui ceresc cu psalmistul: „Penruce fața Ta întorci; uți sărăcia noastră și năcazul nostru?” Dară glasul Mântuitorului zice celor pe cari îi învață pe munte: „Și ce mă chemați, Doamne, Doamne, și nu faceți cele ce zic?...” „că nici odată nu v'am știut pe voi, depărtați-vă dela mine, cei ce lucrați fărădelegea”.

Brațul atotputernic D-zeesc a făcut, să se deslănțue aceasta certare cerească asupra omenimii, penrucă viața ideală a creștinismului a poticnit și a decăzut în viața noastră de acum. Oamenii lumii de azi deși cheamă numele lui D-zeu, o fac aceasta numai cu gura, căci sufletul lor e stăpânit de cele pământești.

Turburatu-s'au neamurile, plecatu-s'au înălțimile, clătitu-s'a pământul” (Ps. 45. 7), penrucă oamenii au uitat pe D-zeu, inimile lor au fost și sunt pământ neroditor, în care s'a aruncat zadarnic sămânța adevărului, dreptății și luminii binevestite din acest sfânt locaș. Lucrurile sfinte și fețele sfinte au fost hulite, sfintele rugăciuni nesocotite, ba chiar și cercetarea sfintei biserică privită ca lucru de clacă, și mult mă mir, că aceasta se face chiar și în aceste vremi, când toți avem atâta lipsă de ajutorul ceresc.

Intre astfel de împrejurări, când simbolul creștinismului, sfânta cruce, a ajuns, — penru nescai nesocoliți, neînțelegători, conduși de interese, streine de binele bisericii și ale neamului nostru, — obiect de desconsiderare, când divinele noastre taine, așezăminte și orândueli, așezate și întocmite în bis. noastră de Mântuitorul Hristos, apostoli și sfinții părinți, au ajuns a fi spre ocara aceluia, cari le practică, nu vă mirați, că D-zeu și-a întors fața de către noi.

Cela ce știe, că D-zeu este îndelung răbdător, nu uite nici aceea, că tot acela Sfânt D-zeu este Atotdrept și în urmăre va pedepsi după cuviință, pe acela, care se face nevrednic de îndelungata lui răbdare părintească.

Intre toate împrejurările vieții noastre, — fie ele cât de grele și amare, — să știe fiecare însă, că D-zeu este scăparea noastră dacă ne întorcem, către el cu părere de rău penru păcatele noastre, dacă îngenunchem înaintea tronului ceresc cu cânta lui David, care zice: „Toată ziua înfruntarea mea înaintea mea este și rușinea obrazului meu m'a acoperit”.

Întoarcerea noastră către D-zeu trebuie să fie plină de încredere în ajutorul Lui, iar cererea ajutorului făcută cu adâncă evlavie, cum a făcut-o aceasta sutașul din Capernaum, care a zis Mântuitorului, când i-a cerut ajutorul întru vindecarea slugei sale: „Doamne nu te osteni, că nu sunt vrednic, ca să întri sub acoperământul meu”.

Așa să fim și noi iubiiții mei creștini! Să ne recunoaștem greșalele și să ne rușinăm de ele!

Drept aceea, ca pacea, darul și binecuvântarea cerească să se pogoare peste voi și familiile voastre vă sfătuesc împreună cu Mântuitorul ca: „păzindu-vă de proccii cei mincinoși, cari vin la voi în haine de oi, iar înlăuntru sunt lupi răpitori” să „întrați pe ușa cea strâmtă; că strâmtă este ușa și îngustă calea, ce duce la viață și puțini sunt cei ce o allă pe ea”.

Fiiți și voi între acei puțini, cari să rupeți cu obiceiurile cele rele, pe cari le-ați practicat, eventual, până acuma, și ispășiți de ele, să nu mai fie purtarea voastră motiv întru descărcarea mâniei cerești asupra noastră.

Fiiți cu credință în D-zeu, în lucrurile lui sfinte, în sfânta noastră biserică și așezămintele ei, pe cari

să le cinștiți cu evlavie cuvenită. Iară credința voastră în D-zeu să fie tare, ca o stâncă de granit, neștrămutată, penru că acolo unde nu este credință sau e credință slabă, șovăelnică, acolo nu este nădejde și iubire creștinească, iară unde lipsesc aceste trei fundamentale virtuți creștine, acolo nu este nici dar și binecuvântare de sus, acolo nu este mântuire.

Rugați-vă lui D-zeu cu deadinsul. Iar ca rugăciunea voastră să o puteți face în liniște și neconturbată, cercetați sfânta biserică, unde să vă înălțați sufletește înaintea feții lui D-zeu, unde voi puteți pune în rugăciuni tot focul credinții voastre.

Aduceți la sfta biserică și copilașii vostri și le altoiți în suflet dragostea și alipirea către lucrurile sfinte: biserică, școală, dacă voiți să aveți folos și bucurie de ei.

Să nu fie nimeni de credință, că aceea ce a neglijat părinții în creșterea fiilor, vor împlini învățătorii la vremea sa, sau, că vor învăța ei dacă vor crește. Ci vă aduceți aminte, că familiile voastre sunt niște grădini în cari fiecare fiu e o floare. Cu cât sunt mai multe flori în grădină și cu cât florile sunt mai nobile, cu atât va fi mai mare bucuria grădinarului, care în cazul de față e tata și mama. Apoi vă gândiți și la împrejurarea, că grădinarul, care întrelasă să altoiască la vremea sa vița sau vr'un pom din grădină, acelea devin sălbatice și nu numai, că nu îi aduc nici un rod, nici o mângăere și bucurie, ci din contră, acelea vor fa e numai umbră pământului, le vor împedeca chiar și creșterea și dezvoltarea altoiilor nobile.

Grijiți dară iubiiții mei, ca fiii, cari sunt „lumina ochilor vostri”, să nu fie crescuți spre greul omenimii, ci spre binele societății, a bisericii și a neamului, căci sunteți răspunzători de aceasta înaintea oamenilor și a lui D-zeu.

Iar voi fiiți creștini și credincioși buni cum ne-a învățat Domnul nostru Hristos. Nu vă rușinați, de crucea pe care ne-a răscumpărat Mântuitorul dela osânda vecinică penru că acesta este semnul, simbolul credinții noastre, al celor ce credem în El.

Dintre părinții, frații și fiii vostri acolo în ploaia de gloanțe, purtătoare de moarte, pe câmpul de luptă, nu se lapadă de steagul lor, nici unul, ba din contră se îngrămădesc tot mai mulți în jurul lui și-l apără chiar și cu viața.

Să iubim și noi cu toții steagul sfintei noastre credințe, de oarece e steagul nostru al creștinilor și dela aceasta iubire și devotament atărnă fericirea și mântuirea noastră. Să iubim casa sfântă de pe turnul căreia crucea a fost pavăza strămoșilor noștri, atâtea sute de ani și care ne păzește pe noi, și va avea în pază sfântă pe fiii și toți urmașii noștri.

Să iubim și să fim cu credință către legea noastră părintească, căci prin ea am trăit și trăim și fără de ea viața noastră se reduce la nimic.

Dacă credința, iubirea și nădejdea noastră în ajutorul lui D-zeu se va desmorți și va învia în sufletele noastre, nu vom peri nici noi penru că: „D-zeu va fi scăparea noastră și puterea, ajutor întru necazurile cele ce ne-au allat pe noi foarte”.

Iubiiții mei creștini! Să nu vă faceți sminteală altora de a păcătuți penru că zice Mântuitorul: „vai de aceia prin cari vine sminteala în lume, că mai bine ar fi lor, de ar legă o peatră de grumaz și să se arunce în mare”.

Nu îndemnați așadară nici voi pe nimeni să facă lucruri, de cari nu sunteți convinși, că sunt bune și plăcute lui D-zeu, penru că vă faceți vinovați. Iar la

Indemnul vicelan de atare natură nici voi să nu-i dați ascultare, căci diavolul vorbește dintr'ansul.

Omul în viață e de multe ori ispitit. Vă indemn însă că în cazuri de ispită urmând sfatul sf. scripturi să: „fiți înțelepți ca șerpii și blânzi ca porumbii“.

Am toată nădejdea, că nu veți da ascultare îndemnurilor ucigașe de suflate și instigărilor venite dela persoane necompetente; că bunăoară a cercetă sfânta biserică, nu e un fapt atât de edificator, dupăcum se spune, că a cinști sfânta cruce e o fărădelege sau, că a te închină Mântuitorului atunci, când în semn de evlavie creștinească li săruți chipul în icoană, spre a-ți aduce aminte mai bine de chinul și moartea lui și astfel a-ți întări credința, e un lucru vechiu, păgănesc.

Știu că astfel de insulte la adresa sfintei noastre credințe, așezăminte genuine și obiceiuri creștinești nu numai că nu pot avea răsunet într'un suflet blând de creștin, ci din contră va zice omul cu credință în D-zeu: „Mergi înapoia mea Satano“, căci „scris este să nu ispitești pe Domnul D-zeul tău“.

Că doară știut este iubiții mei, că atunci, când îmi ridic pălăria, trecând pe lângă crucea, ce stă la răspântia drumului, nu ne-am închinat lemnului, pe care l'a adus din pădure Stan sau Bran, sau că doară ar fi sculptat artistic. Aceasta cinste creștinească, venerațiune, are o altă însemnătate morală.

Știm, că aceea cruce, ni-a invocat în suflet, viața luminoasă a Mântuitorului, chinul Lui d-zeesc, și în fine știu, că aceea durere, stăpănită de o liniște divină, care s'a săvârșit pe cruce a rodit mântuirea neamului omenesc.

Iară acest lucru, — ca adecă creștinul să-și aducă aminte de viața aceea dumnezească a Mântuitorului, deșteptându-și și astfel întărindu-și simțul de credință, prin un semn evlavios extern, — nu poate să-l desaproabe numai un individ, lipsit de scrupul, și absolut neorientat în adevărata însemnătate a acestui sfânt semn.

Tot așa stăm cu un alt semn al cultului extern al sfei noastre biserici.

Voi știți bine, că în fotografia părinților, fraților sau fiilor voștri, care sunt departe de voi, nu vedeți hârtia neagră, sau colorată, ci vedeți cu ochii voștri sufletești pe însuși tata, fratele, sau fiul vostru.

Închipuiți-vă o mamă iubitoare, căreia, ajunsă văduvă, i-a rămas în aceasta lume, o singură rază de lumină, o singură nădejde și proptă și aceea a fost „o lumină de fecior“. Într'o bună dimineață însă visul de nădejde al ei începe să se destrame. Feciorul e dus la cătane și din toată comoara s'a pomenit biata mamă cu o fotografie animată între ferești sub grindă. Au trecut luni de atunci. Feciorul nu s'a reintors, dar buna mamă în fiecare seară ia fotografia odorului ei și-și sărută cu tot focul iubirii de mamă feciorul, îl alintă 'n brațe și se gândește la el și nu la hârtia ce o strânge la piept. Urmărește par'că, în imaginație, toți pașii lui, acolo între văi și munți necunoscuți, de unde a scris mai deunăzi ea „până la facerea scrisorii e viu și sănătos“.

Par'că o văd pe aceea iubitoare mamă, care după truda de zi, la razele slabe de opaș, stând de vorbă cu feciorul ei, strânge la sân semnul iubitului fiu, varsă lacrimi și în durerea ei visează, atât de fericită că-și îmbrățișează odrasla.

Acest rol și însemnătate îl are în cultul extern a sfei noastre biserici și crucea, icoanele și celelalte semne.

Cred, că este de prisos iubiții mei creștini, să mai insist, asupra însemnătății cultului nostru extern, care nu este altceva decât un mijloc, ce ne ridică, ne înalță sufletele și ne ajută a ne aduce aminte mai ușor de D-zeu și sfinții Lui, dela cari cerem ajutor și căroro mulțămim, pentru ei, când îngenunchiem înaintea vre-unei cruci sau icoane sfințite.

Feriți-vă așadar, de aceea ca să nu fiți sminteală pentru deasemenii voștri, iar de ar fi vre-o nedumerire în privința unei sau altei chestiuni, ce privește învățătura, așezămintele genuine și orânduiele așezate de Mântuitorul, apostoli și sfinții părinți în sfânta noastră biserică, — cercetați acest sfânt lăcaș și cel ce va avea urechi de auzit va auzi și va înțelege

Să ne dăm seama, că viața noastră precară nu este altceva, decât un gând, o umbră, un vis și o cale pentru o altă viață, care va fi de veci. Tăria noastră, de care am cutezat un moment a crede, că suntem stăpâni, se dorește a fi o jucărie în mâinile sorții, în mâinile Atotputernicului D-zeu. Mândria noastră de coroană a fapturii, fără credință în D-zeu vedem, că e atât de deșartă.

Drept aceea vă indemn încă odată să fiți fiii luminii în toate faptele și căile voastre. Să nu întrelăsați a cere ajutorul Părintelui ceresc, ca D-zeul nostru, care nu vrea moartea păcătoșului, ci îndreptarea lui, să trimită *Pucea* sfântă și armonie între popoare, iar pe fiii, frații și părinții voștri, cari sunt și fiii acestei biserici, să-i învrednicească, a se reîntoarce, ca în acest Sion să preamărească pe D-zeul cel adevărat.

Iară noi să înălțăm sufletele noastre și să ne rugăm: „Mulțămim-ți Doamne D-zeul nostru pentru toate ale tale faceri de bine. În vrednicește-ne să fim vrednici dragostei Tale.“

Doamne nu cu mânia Ta să ne mustri pe noi nici cu iușimea Ta să ne cerși, ci să reversi peste noi darul, binecuvântarea Ta și milele Tale cele bogate, că „suntem slabi și săraci“ și nu mai putem suporta certarea Ta dreaptă.

Adu și aminte Doamne, că toți suntem oameni și întru deșert e tot omul. Pentru aceasta ne rugăm Ție Doamne, dăruiește nouă mare mila îndurător Tale“. Amin.

Ianova, la 21 iunie v. 1915.

Flaviu.

Concurs.

Pentru îndeplinirea postului de capelan temporal pe lângă veteranul paroh Andrei Popovici din Buzad protopreabiteratul Lipovei, în conformitate cu concluzul Ven. Consistor diecezan de sub Nr.3199/1915 se escrie din nou concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul oficial Biserica și Școala.

Emolumentele sunt:

1. Casa de sub Nr. 58 cu intravilan și grădină de legumă.
2. Una sesiune parohială constatătoare din 34 jughere, conform coalei cadastrale.
3. Birul legal stabilit prin concursul publicat în Nr. 27/909 al organului oficial Biserica și Școala.
4. Stolele legale.
5. Eventuala întregire de stat, din cari alegându-l capelan va beneficia toate stolele și birul, iar din sesie

jumătate, asemenea și casa cu intravilanul cade exclusiv în folosința capelanului.

Alesul capelan e îndatorat a solvi toate dările publice în proporțiunea beneficiului, și a îndeplini toate funcțiunile parohiale, și a catehiza în școala din localitate, fără altă remunerațiune.

Parohia e de clasa III-a deci recurenții vor dovedi asemenea clasificatiune, având a-și subșterne recursele lor, — ajustate cu toate documentele reperate prin regulamentul în vigoare, precum și cu atestat despre eventualul serviciu de până aci și adresate comitetului parohial din Buzad, — prea on. oficiu protopresbiteral din Linova-Lippa, iar pe lângă observarea strictă a celor cuprinse în §. 33 din regulamentul pentru parohii a se prezenta în termenul concursual în sf. biserică din Buzad, în vre-o duminică ori sărbătoare, spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorie.

Dat în ședința comitetului parohial din Buzad, ținută la 23 noemvrie (6 decemvrie) 1914.

Comitetul parohial.

In conțelegere cu: *Fabriciu Munuila* protopresbiter:

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea stațiunii învățătoarești din Bodești (Bozós) devenită vacantă prin trecerea în penziune a învățătorului Nicolaie Boșcaiu, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare a concursului.

Salar: 1. Dela epitropia culturală în bani 490 cor. 2. Pentru bucate 240 cor. 3. Pentru lemnele învățătoarești 96 cor. 4. Spese de conferințe 20 cor. 5. Stolele îndatinate 10 cor. anual. 6. Scripturistică 10 cor. Intregirea salariului dela stat e asigurată și conform art. XVI 1013.

Alesul va prevedea și cantoratul fără altă remunerație. Petitul se va ajusta: 1. Extras de vot, 2. Diploma de Inv. 3. Atestat de serviciu, 4. Declarație referitoare la serviciul militar.

Alesul va fi îndatorat a instrui în cântări adulții fără altă remunerație.

Reflectanții sunt obligați a se prezenta în biserică din Bodești spre a-și arăta dexteritatea în cant și tipic.

Recursele adresate comitetului parohial sunt a se subșterne oficiului ppbiteral din Buteni.

Comitetul parohial.

In conțelegere cu: *Florea Roxin* ppbiter insp. școl.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea definitivă a stațiunii învățătoarești-cantorale dela școala gr. or. rom. elem. din Ș. Buceava (Solymos-bucea) protoprezbiteratul Halmagiului, devenită vacantă prin trecerea în satul de penzie a fostului Inv. Z. Vesa, amăsurat ordinului conzist. de Nr. 2336/1915, să publică concurs, cu termen de 30 zile dela apariția acestuia în foaia oficială „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt:

1. Bani gata din cassa cult. 320 cor. 2. Valoarea în bani a naturalelor, adică pentru 6 șinice grâu: 90 cor. pentru 6 șinice cucuruz: 66 cor. 3. Relut de lemne focali pentru Inv. (20 mt.) în bani: 100 cor. 4. Veni-

tele cantorale 24 cor. 5. Spese de conf. Inv. 20. cor. 6. Scripturistică 10 cor. 7. Locuință coresp. cu supraedificate și grădină de legume. Salarul Inv. conf. art. XVI: 1913 după gradație și clasă este asigurat cu ajutorul de stat votat și pus în cugere fostului Inv. cu Nr. 131,911/1910.

De încălzitul salei de Inv. de curatorat și curățitul școalei și al locuinței Inv. (afară de vărutitul intern acesteia) să va îngriji parohia pe spesele sale proprii.

Reflectanții sunt poștiți, să-și susțină recursele lor adresate comitetului par. din Ș. Buceava pe calea oficiului protoprezbiteral al Halmagiului (Nagyhalmagy) având a le ajusta cu următoarele documente: a, Extras de botez din matricula biser. și civilă. b, Diploma învățătoarească. c, Atestat de apartenență (illetőségi bizonyítvány). d, Atestat despre serviciul prestat până acum. e, Declarație relativ la serviciul militar și obligamentul de spesele și răspunderea sa de substituie în caz de serviciu militar (voluntariat).

Alegându-l învățător e dator se provadă catehizarea elevilor dela școala sa întrucât preotul ar fi dispensat, instrucția în școala de repetiție și cantoratul în și afară de biserică, nu altcum se conducă elevi regulat la biserică, fără altă remunerație.

Dela recurenți se poștește, ca sub durata concursului să se prezenteze în vre-o duminică ori sărbătoare în biserică din loc, spre ași arăta dexteritatea în cant și tipic, făcându-se astfel cunoscuți poporului.

Din ședința comitetului par. din Ș. Buceava dela 23 nov. 1914.

Sabin Stanijan,
preș. com. par.

Petru Cotoc,
notar.

In conțelegere cu mine: *Cornel Lazar* m. p. pprezbit. insp. școl.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea definitivă a stațiunii învățătoarești-cantorale dela școala gr. or. rom. elem. din comuna Sârbi (Szerb) pprezbiteratului Halmagiului, amăsurat ord. conz. de Nr. 2622/1915, se publică concurs cu termen de 30 zile dela apariția acestuia în foaia of. „Biserica și Școala“

Emolumentele sunt:

1. Bani gata din cassa cult. 424 cor. 2. Relut de de lemne focali pentru Inv. 96 cor. ce se compută în salarul fund. 3. Uzufructul a 2 și jumătate jug. de pământ Inv. arător, în venit de 80 cor. de după care dările publice are să le solvească Inv. 4. Salarul fundamental conf. art. XVI 1913 după gradații și clasă este asigurat cu ajutorul de stat votat cu Nr. 141525/1910. 5. Dela înmormântări și alte venite cantorale circa 60 cor. 6. Spese de conferințe Inv. 20 cor. 7. Scripturistică 10 cor. 8. Locuință în natură cu grădină de legumi.

De încălzitul salei de Inv. și de curatorat, curățitul școalei și al locuinței Inv. (afară de vărutitul intern acesteia) se va îngriji parohia pe spesele sale.

Reflectanții sunt poștiți să-și susțină recursele lor adresate comitetului parohial din Sârbi pe calea oficiului protopresbiteral din Halmagy (Nagyhalmagy) având a le ajusta cu următoarele documente în original: a) Extras din matricula botezaților biser. și civilă. b) Diploma de învățător. c) Atestat de apartenență (illetőségi bizonyítvány). d) Atestat despre serviciul prestat până acum. e) Declarație relativ la serviciul militar și obligamentul de substituie pe spesele și răspunde ea sa în caz de serviciu militar (voluntariat).

Alegândul Inv. e dator să provadă catehizarea elevilor săi, întrucât preotul ar fi dispensat, instrucția în școala de repetiție, cantoratul în și afară de biserică, nu altcum se conducă elevii regulat la biserică — fără alta remunerație. Dela recurenți se pofteste cu sub durata concursului, să se prezenteze în vre-o duminică ori sărbătoare în biserica din loc, spre a-și arată desteritatea în cant și tipic, făcându-se astfel cunoscut poporului.

Comitetul parohial din Sârbi.

În conțelegere cu mine: *Cornel Lazar* protopresbiter, inspector școlar.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc dela școala confesională a II-a de nou înființată în comuna bisericească gr.-or. rom. Roit cercul protopopesc Tinca, comitatul Bihar, se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt:

1. Locuință liberă în natură cu grădină.
2. Bani 100 cor. dela comuna bisericească.
3. Intregire și adause dela Stat conform artic. de lege XVI. 1913 pe baza rescriptului înaltului Ministeriu de culte și instrucțiune publică sub Nr. 39293/1914.
4. De încălzirea și curățirea școalei se va îngriji comuna bisericească.

Alesul va fi obligat a instrui elevii săi și ai conduce regulat la sfta biserică în dumineci și sărbători. Vor fi preferiți acei recurenți, cari vor ști înființa cor bisericesc pe lângă o remunerațiune deosebită.

Recursele ajustate conform regulamentelor, adresele comitetului parohial se vor înainta P. O. oficiu protopopesc în Mehkerék în termenul concursual, având a se prezenta în vre-o duminică sau sărbătoare în sfta biserică pentru a-și arată desteritatea în cântare și tipic.

Dat din ședința comitet. paroh. din Roit ținută la 14/27 iunie 1915.

Iosif Nagy
preot, președinte.

Flore S. Luncan
notar com. par.

În conțelegere cu mine: *N. Rocsin* protopop-inspector.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea postului de învățător la școala a II-a vacantă din Somoscheșiu, protopresbiteratul Borosineu, să escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala“ pe lângă următorul beneficiu:

- a) Dela comuna bisericească în bani gata anual-minte 810 cor. solvite pe pătrar înainte, iar diferența o întregeste statul fiind sub Nr. 51834/914 votată deja.
- b) Pentru conferință 20 cor., scripturistică 10 cor. și curatoratul școalei 45 cor.
- c) Dela morții cu prohodul unde va fi chemat 1 cor., iar cu hora mortului 3 cor.
- d) Locuință comoadă care pe dinafară o va vărul parohia și grădină de legume.

De încălzitul salei se va îngriji comuna bisericească.

Dela recurenți se recere să conducă și să cânte cu copiii în dumineci și sărbători în strana slângă răspunsurile liturgice, apoi petitul să fie provăzut cu

toate documentele necesare, cari adresat com. par. din Somoscheșiu să-l înainteze of. protopopesc din Borosjenő (Borosineu) și sub durata concursului a se prezenta în vre-o duminică ori sărbătoare la sf. biserică, pentru a-și arată desteritatea în cant și tipic.

Somoscheșiu la 7/20 iunie 1915.

Simeon Bulcu
preș. com. par.

Petru Faur
notar ad hoc.

În conțelegere cu: *Ioan Georgia* ppresbiter, insp. școl.

—□—

3—3

Licitațiune minuendă.

Pentru de a se da în întreprindere efeptuirea lucrărilor de acoperirea din nou, a turnului cu tînchea și a acoperișului bisericii din Cristești cu țiglă, pe baza Plan-proiectului de spese, primit de corporațiile par. și aprobate de v. Consistor sub Nr. 2625/1914 se va ținea licitațiune minuendă verbală la 12,25 iulie duminica la 3 ore d. a. în școala din Bănești (Zarndbánya) protopresbiteratul Halmagiului. Condițiile sunt:

1. Prețul exclamării face 1752 cor. 50 fil.
2. Reflectanții la începerea licitației au se depună 10% vadiu, adecă 175 cor. 50 fil.
3. Toate lucrările de sub întrebare se vor da numai unui întreprinzător.
4. Comuna biser. își susține dreptul, ca după rezultatul licitației se deie eventual lucrările în întreprindere, fără considerare la prețul oferit, acelaia dintre oferenți în care va avea mai mare încredere și garanță.
5. Participanții nu pot pretinde diurn și spese de călătorie sub nici un titlu, pentru participarea lor.
6. Plan-proiectul de spese și celelalte condiții se pot vedea la în orele oficioase în cancelaria oficiului protopresbiterat în Halmagi (Nagyhalmagy).

Din ședința comitetului par. din B. Cristești dela 24 iunie (7 iulie) 1915.

Alexandru Gligor
paroh, preș.

Teodor Popovici
not. com. par.

În conțelegere cu: *Cornel Lazar* protepresbiter.

—□—

2—3

Librăria diecezană din Arad
are depozit bogat în cărți și revizite bisericești (potire, disc, ste-luță, cruci, candelă, ripizi, cădelnițe, prăznicare) prapori și ornate. Execută și reperaturi. Cereți catalog.